

***WERKEN,
WONEN, WEGEN
EN DUURZAAM***

Verkiezingsprogramma
Provinciale Staten
2019-2023

WERKEN, WONEN, WEGEN EN DUURZAAM

Verkiezingsprogramma VVD Gelderland
Provinciale Staten 2019

4 november 2018

> Gelderland en VVD: optimisme en concrete oplossingen

Gelderland is een provincie waar economische kracht samengaat met een aantrekkelijk woon- en werkklimaat. De VVD wil dit de komende jaren verder versterken. De VVD gaat voor kansen voor iedereen: in de grote steden, in de Achterhoek, op de Veluwe of in het Rivierengebied. Maar natuurlijk ook voor jong en oud, man en vrouw, huidige en toekomstige Gelderlanders.

De VVD staat voor optimisme. De VVD gelooft in de behoefte van mensen om zich te willen ontwikkelen en dat mensen in hun leven veel willen bereiken. De VVD wil hen daarbij zo nodig helpen. De VVD benoemt niet alleen problemen maar pakt ze ook concreet aan. Met respect voor verschillen tussen de regio's. Daadkracht, resultaatgerichtheid, realisme en persoonlijke betrokkenheid kenmerken ons.

Vanuit de liberale waarden vrijheid, verantwoordelijkheid, verdraagzaamheid, sociale rechtvaardigheid en gelijkwaardigheid heeft de VVD oog voor wat de Gelderlanders bezighoudt. Verbinding met en tussen de Gelderlanders is ons uitgangspunt. Door verbinding kan Gelderland zich verantwoord ontwikkelen tot een voor ieder fijne samenleving.

Speerpunten van de VVD

De VVD heeft in de komende 4 jaar 10 speerpunten:

1. Maximale werkgelegenheid met speerpunten voeding, gezondheid en energie
2. Innovatie en digitalisering
3. 100.000 nieuwe (duurzame) woningen
4. Klimaat en energietransitie met visie + innovatie + betaalbaar + betrouwbaar
5. Goede bereikbaarheid via weg, rail, water en glasvezel
6. Aantrekkelijk leven door goede culturele voorzieningen en sportevenementen
7. Goed beheer van natuur
8. Versterken van een slagvaardige, doeltreffende en ondernemende overheid
9. Realiseren van een veilige provincie
10. Vanuit de liberale waarden de provincie besturen

› Werk, economie en profiel

“doen waar we goed in zijn en beter in willen worden”

Helder economisch profiel

De VVD staat voor een vitale Gelderse economie waar sterke organisaties sterker kunnen worden en anderen zich graag willen vestigen. Dit biedt een inspirerende voedingsbodem voor innovatie. Met een vitale economie wordt bewerkstelligd dat mensen uitdagend werk hebben op hun niveau en er een leefomgeving is, die het aantrekkelijk maakt om in Gelderland te werken en te wonen. Dit betekent voor Gelderland:

- Een helder economisch profiel voor waar we goed in zijn en waar we als overheid een bijdrage aan willen leveren om dit verder te versterken. Dit vraagt om focus en een lange termijnvisie. Immers, bedrijven en (kennis)instellingen hanteren een langer investeringsperspectief dan 4 jaar. We kennen al enige jaren drie economische speerpunten:

- Food/voeding
- Health/gezondheid
- Energy/energie

Deze speerpunten zullen de komende decennia steeds belangrijker worden. Het is dus cruciaal om hier vol op in te zetten, zowel in de samenwerking tussen bedrijven en kennisinstellingen en versterking van dit profiel als in de promotie ervan. Door een helder profiel zullen bestaande bedrijven blijven en voelen nieuwe bedrijven zich aangetrokken.

- De maakindustrie zal zoveel mogelijk worden gefaciliteerd. Deze bedrijven kenmerken zich door zeer hoge kwaliteit en bevinden zich in verschillende marktsegmenten. Eén probleem speelt voor vrijwel alle: hoe komen we bij groei aan nieuw technisch personeel?
- De logistieke sector maakt een belangrijk deel uit van onze economische ontwikkeling. Dit komt met name door onze gunstige ligging tussen onze mainports en het achterland. We zullen de logistieke ontwikkelingen blijven ondersteunen en zorgen voor een goede infrastructuur om dit te blijven faciliteren.
- De keuze voor de drie speerpunten, de maakindustrie en logistieke sector betekent het stimuleren van samenwerking op lokaal, nationaal en internationaal niveau. Dit versterkt het concurrentievermogen van Gelderland als economische regio.

Meer aandacht voor het midden- en kleinbedrijf (MKB)

Het MKB is de motor van de Gelderse economie. De meeste bedrijven behoren tot het MKB (kleiner dan 250 werknemers). Dat geldt voor de agrofood, maakindustrie, familiebedrijven evenals start-ups en scale-ups. De VVD wil de komende periode op vier punten extra aandacht besteden aan het versterken van de positie van het MKB in Gelderland:

- Oplossen van knelpunten op de arbeidsmarkt. Er zal gerichte aandacht moeten komen op het terrein van onderwijs en arbeidsmarkt om knelpunten op te lossen. Ook in Gelderland is er sprake van grote tekorten aan gekwalificeerd personeel. Dit bedreigt de economische ontwikkeling en de vragen van de mensen en bedrijven in Gelderland. Dit vraagt een betere afstemming van vraag en aanbod. De provincie kan ondernemers en onderwijs bij elkaar brengen.
- Voor en door het MKB. Het is belangrijk dat ondernemers uit het MKB zich gehoord en gezien voelen. Het MKB moet nadrukkelijk mee kunnen denken met het Gelderse economische beleid.

- Kennis delen. De VVD zal zich inzetten voor het gemakkelijker toegankelijk maken voor het MKB van de kennis en ervaring van de universiteiten en HBO- en MBO-instellingen. We willen vooral inzetten op het terrein van Food, Health, Energy en de maakindustrie om met het MKB te bezien waar de concurrentiekracht kan worden ondersteund.
- Overleg met Gelderse bedrijfsleven. Er wordt een Gelders overleg van het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties gemist ter versterking van de regionale economie. Dit overleg -geen praatclub!- zal nadrukkelijk ook de positie van het Gelderse MKB moeten verbeteren.

Landbouw

Een gezonde en duurzame landbouwsector is essentieel om te kunnen beschikken over een toekomstbestendige voedselvoorziening en vitale bedrijfsvoering voor de landbouwsector, die een behoorlijk aandeel in de Nederlandse economie direct en indirect bepaalt.

Innovatie is voor de landbouw noodzakelijk om voldoende productief te kunnen zijn en tijdig in te kunnen spelen op nieuwe wensen van consumenten. De aanwezigheid van de Wageningen Universiteit en de Food-sector in de provincie is natuurlijk een grote stimulans voor deze innovatie. We zijn trots op de internationale positie en faam van de Wageningen Universiteit. Waar we dit als provincie kunnen versterken, zullen we dat zeker doen.

Er zijn twee belangrijke ontwikkelingen te verwachten, die samenhangen met de drie sterke punten van Gelderland: de samenwerking tussen de Food-sector (incl. fruit) in en rond Wageningen/Ede/Barneveld en de Health-sector in en rond Nijmegen op het thema “gezondheid en voedsel”. Daarnaast de samenwerking van de Food-sector met de Energy-sector in en om Arnhem: de energietransitie zal ook voor de landbouw en de voedingsindustrie grote impact hebben. De hier opgebouwde kennis en ervaring kunnen ook elders in Nederland en erbuiten worden gebruikt.

Binnen de landbouwsector worden al jaren activiteiten ontplooid op het terrein van zorg en recreatie om daarmee in te spelen op maatschappelijke ontwikkelingen. De VVD wil de sector ruimte bieden om andere maatschappelijke doelen te dienen zoals zorg, wonen, energie en recreatie. De VVD is geen voorstander van het gesubsidieerd gebruiken van goede landbouwgrond voor het massaal neerzetten van zonnepanelen.

Recreatie

Toerisme is voor Gelderland een belangrijke economische motor. De verscheidenheid aan activiteiten is uniek in Gelderland en biedt uitgelezen kansen voor de toekomst. Ook ondernemers in de recreatiesector spelen in op de wensen van de (internationale) bezoekers. Innovatie en vernieuwing zijn belangrijk om voor de toekomst de economische kracht van de recreatiesector te behouden en de werkgelegenheid daarin veilig te stellen.

INNOVATE

WERELD

BEROEMDE

INNOVATIES

UIT

ARNHEM

CCV

OVATIES UIT ARNHEM **INNOVATE**

› Innovatie, arbeidsmarkt en samenwerking

Innovatie en digitalisering

De VVD staat voor een krachtig innovatiebeleid met bedrijven en kennisinstellingen, dat zoveel mogelijk maatschappelijke en economische meerwaarde oplevert. Bij innovatie gaan de kosten voor de baten uit.

Het belang van startende bedrijven (start-ups) en groeiers (scale-ups) is duidelijk. Daar zit vaak een groot innoverend vermogen. Zij dagen bestaande bedrijven en instellingen uit om ook te innoveren of innovaties te gebruiken. Deze hoog-innovatieve bedrijven zijn sterk internationaal georiënteerd en hebben speciale behoeften. De VVD erkent dit en wil daarom met gericht beleid Gelderland aantrekkelijker maken voor start-ups en scale-ups om zich te vestigen. De provincie zou zeer goed de rol als launching customer kunnen spelen. Daarnaast moet de campusontwikkeling rond de universiteiten en hogescholen in Wageningen/Ede, Nijmegen en Arnhem voortvarend worden ondersteund.

De digitale economie is een wezenlijk deel van de economie van de toekomst. Zo zal de aanwezigheid van een digitale snelweg cruciaal zijn voor de economische positie van Gelderland. De inzet van 5G is een wezenlijke stap in het versterken van de digitale bereikbaarheid. Een ander aspect van de digitale economie zijn de ICT-bedrijven, die zich ten behoeve van de mensen en bedrijven in Gelderland richten op het wonen, werken en reizen, en op het terrein van de economische speerpunten Food, Health en Energy. Deze bedrijven willen we -waar mogelijk- zoveel mogelijk de ruimte geven zich te ontplooiën.

Onderwijs en arbeidsmarkt

Het onderwijs- en arbeidsmarktbeleid ondersteunt de economische speerpunten alsmede de maakindustrie en logistieke sector. Daarbij is een onderwijsaanbod dat uitgaat van doorlopende leerlijnen en leven lang leren (incl. om- en nascholingsmogelijkheden). De VVD zet zich in voor flexibilisering van het onderwijsaanbod zodat bedrijven medewerkers kunnen laten bijscholen op post-MBO- en post-HBO-niveau. We denken daarbij met name aan de sector techniek i.v.m. de bouw, de energietransitie en de maakindustrie en de sector zorg i.v.m. de vergrijzing. Het opzetten van bedrijfsscholen kan een oplossing zijn.

ONDANKS de economische groei en het groeiend aantal vacatures, zien we ook dat er mensen aan de zijkant staan (jongeren zonder diploma, nieuwe Nederlanders, mensen met beperkingen, werkloze 50-plussers). De VVD vindt dit geen goede zaak en zet in op het betrekken van iedereen in het arbeidsproces. Ook schooluitval moet worden voorkomen of adequaat op worden gereageerd.

Verbinding met omringende provincies en Duitsland

Duitsland is de belangrijkste handelspartner van Nederland. Dat biedt natuurlijk kansen voor Gelderse bedrijven in Duitsland. De ervaring leert, dat het kunnen communiceren in het Duits, grote voordelen biedt. Het geeft vertrouwen en iets extra's in de zakelijke relatie t.o.v. concurrenten die in het Engels communiceren. De VVD ondersteunt de wens van ondernemers en bestuurders om het Duits in het onderwijs (van basisschool tot universiteit) te stimuleren. Daarnaast biedt Duits in het onderwijs jongeren/studenten de kans om in Duitsland aan de slag te gaan. Via het onderwijs en arbeidsmarktbeleid van de provincie willen we dit verder ondersteunen.

De afgelopen jaren is mede door de VVD ingezet op een gerichte Duitslandstrategie. Het openen van een 'Gelderse ambassade' heeft bijgedragen aan versterkte bestuurlijke en economische relaties tussen provincie Gelderland en de Deelstaat Nordrhein-Westfalen. De VVD wil deze strategie voortzetten.

Andere kansen voor Gelderland zijn er door het verder aanhalen van de economische banden en door de grensoverschrijdende samenwerking tussen bijvoorbeeld ROC's, culturele instellingen, gezondheidszorg en brandweer. De afstand tussen Arnhem en belangrijke steden als Düsseldorf en Duisburg is vergelijkbaar met de afstand tussen Arnhem en Den Haag of Rotterdam. De komende periode willen we de grensoverschrijdende samenwerking verder versterken. De ICE-verbinding dient volgens plan verder geoptimaliseerd te worden.

De VVD wil lef tonen om de ambitie waar te maken dat we de "mooiste provincie" willen en zullen blijven. Gelderland is een belangrijke provincie in Nederland en dat willen we ook zo houden, en waar mogelijk steeds verder versterken. In toenemende mate werken we samen met Overijssel. We spreken niet voor niets over "De kracht van Oost". Te denken valt aan economische stimulering (Oost NL), technische samenwerking (Universiteit Twente, Hogeschool Arnhem Nijmegen en Saxion) en het borgen van culturele kwaliteit (zie bv Het Gelders Orkest en Orkest van het Oosten).

Naast de oriëntatie op het oosten zijn natuurlijk ook de verbindingen met Noord-Brabant (Rivierengebied, Betuwe), Utrecht en Flevoland (Veluwe) van groot belang voor de Gelderse economie. Dat geldt voor de werkgelegenheid, mobiliteit en het wonen.

13:44 RE 19 abellio™

Düsseldorf Hbf

via Zevenaar, Emmerich, Wesel,
Oberh-Sterkrade, Oberhausen Hbf,
Duisburg Hbf en Düsseldorf Flug.

Does not stop at Velperpoort, Westervoort, Duiven

› Duurzaamheid: klimaatvraagstuk en energietransitie

“verantwoordelijkheid nemen”

Lange termijn-benadering

Voor de VVD is de ontwikkeling naar een duurzame samenleving een van de grote uitdagingen voor de komende decennia. De provincie heeft van het rijk hierin een belangrijke rol toegewezen gekregen. De VVD wil daarom werken aan een duurzame economie en woon/werkomgeving waarin het klimaatvraagstuk en de energietransitie een natuurlijke plaats krijgen.

Draagvlak in de samenleving is noodzakelijk. Dat houdt in dat we in principe niet denken in termen van geboden en verboden, maar in termen van gezond verstand, realisme en het bewust handelen van mensen en ondernemers. Dit vraagt ook om toekomstgericht denken door de provinciale overheid. We wachten niet tot het laatste moment met het nemen van maatregelen, maar gaan uit van de gewenste situatie over 10 - 15 jaar. Met dat doel voor ogen bepalen we welke stappen nu en morgen moeten worden gezet om de gewenste situatie te bereiken.

Voor de provincie betekent dit een actieve regisserende rol, wanneer dat nodig is, en een faciliterende rol wanneer dat kan. Samenwerking met de gemeenten is belangrijk. De energietransitie raakt alle kerntaken van de provincie. Naast het stimuleren van de noodzakelijke innovatie, is het ook belangrijk om de mensen en ondernemers te helpen met het maken van energiezuinige keuzes. Goede en eerlijke informatie draagt bij aan het noodzakelijke draagvlak. Waar de provincie met de gemeenten als aanjager kan optreden om schaalvoordelen te behalen, dient dat niet uit de weg worden gegaan.

Voor de toekomstige energieopwekking is een mix van technieken essentieel, denk aan het gebruik van wind- en zonne-energie, diepte-geothermie, biogas en waterstof. Met innovatie kunnen de technieken worden verbeterd of er nieuwe bijkomen. Daarbij kan de provincie een stimulerende rol vervullen. Uitgangspunt bij de energietransitie moet zijn: betaalbaarheid, betrouwbaarheid en keuzevrijheid. Dit zijn voor de VVD leidende uitgangspunten in de overgang naar schone vormen van energie.

Concrete projecten

Voor de VVD is het klimaatvraagstuk- en energietransitie een belangrijk thema waar zij vol op in wil zetten. De VVD is daarom intensief betrokken geweest bij het opstellen van het Gelderse Klimaatinitiatief, waarbij voor de periode 2018-2030 een investeringsruimte van 360 miljoen is gecreëerd. Het gaat er nu om dit te vertalen naar concrete projecten en draagvlak bij bewoners en ondernemers. Hierbij denken we aan:

- Het stimuleren van initiatieven om te komen tot een circulaire economie, bijvoorbeeld op bedrijventerreinen.
- Het (mede) realiseren van een provinciaal dekkend netwerk van elektrische laadpalen en waterstofvulpunten zodat de drempel om het gebruik van elektrische en op waterstof rijdende bussen (OV), personenauto's en vrachtwagens te stimuleren.
- Het stimuleren van innovatie op het gebied van energietransitie door bedrijven en kennisinstellingen hiertoe uit te dagen en gerichte opdrachten te verlenen.
- Het opbouwen van een kennisnetwerk met de kennisinstellingen in Oost-Nederland m.b.t. klimaat en energietransitie op het terrein mobiliteit, wonen, voeding, landbouw en industrie.

- Het (mede)realiseren van een digitale en fysieke voorziening waar bewoners en ondernemers informatie kunnen vinden over de verschillende mogelijkheden voor energietransitie en deze ook fysiek kunnen zien.
- Het stimuleren van onderzoek naar diverse kansrijke vormen van energieopwekking als geothermie, waterkracht en waterstof.
- Het onderzoeken van de mogelijkheden om ook in bestemde gebieden (o.a. Natura2000) maatregelen t.b.v. de energietransitie te kunnen treffen.

> Infrastructuur en mobiliteit

“om te werken en wonen moet je bewegen”

Bereikbaarheid is essentieel

Voor de VVD is de bereikbaarheid van de steden en het buitengebied essentieel. Er zijn veel files op de weg en de treinen zijn vol. De vervoersvraag van mensen en bedrijven over de weg en rail neemt toe. Alle vormen van vervoer moeten worden ingezet om aan de vervoersvraag te kunnen voldoen.

Gelderland is door haar ligging in Nederland en rivieren een provincie met grote logistieke uitdagingen. Naast goede verbindingen binnen de provincie zijn we een knooppunt voor nationale en internationale vervoersbewegingen. Gelderland is de verbindende schakel tussen de Randstad en Duitsland en tussen Noord-Nederland en Zuid-Nederland. Belangrijke snelwegen als de A1, A2, A12, A15, A27, A28 en A50 lopen door onze provincie. Hetzelfde geldt voor goede Oost-West- en Noord-Zuid-verbindingen van de spoorwegen en de waterwegen met de Rijn, Waal, Maas en IJssel. De A12/A15 vormt met de Betuweroute een essentiële logistieke corridor tussen de Randstad/Rotterdam en Duitsland/Ruhrgebied.

De VVD staat de komende periode voor:

- Snelle bereikbaarheid van steden en buitengebied door het optimaliseren van het Gelderse wegennet. Daarbij krijgt de A15 extra aandacht door de grote betekenis voor de Gelderse economie en Gelderse logistieke sector. Om de verbinding tussen Rotterdam en Duitsland te verbeteren, is een snelle doortrekking van de A15 naar de A12 noodzakelijk. De realisatie zal de komende jaren moeten plaatsvinden. Voor de VVD is dit cruciaal. De files op A325 Arnhem-Nijmegen en de Pleyroute bij Arnhem dienen tot de verleden tijd te behoren. Andere prioriteiten zijn: opwaardering naar vierbaanse A18 in de Achterhoek, bereikbaarheid Wageningen, de verbinding rondom de Rijnbrug, verbetering van de weg Apeldoorn-Dieren (N786), directe spoorverbinding Arnhem-Apeldoorn, Harderwijk wordt een intercitystation, oppakken fileproblemen knooppunt A30/A1 bij Barneveld, de uitbouw van de A1, het knooppunt A50 Bankhoef bij Wijchen, goed benutten van de weg door het OV en de fiets alsmede oplossingen voor problematische ontsluitingen van steden en bedrijventerreinen.
- Voor de economische regio Arnhem-Nijmegen ontwikkelen we samen met gemeenten een bereikbaarheidsvisie. Als dit succesvol blijkt te zijn, kan dit ook elders worden gedaan.
- Maatwerk in het Openbaar Vervoer. De concessies worden de komende jaren opnieuw aanbesteed en vormen samen met regionaal vervoer het totale vervoerspakket. Voor beiden geldt: robuust, betrouwbaar en betaalbaar met ruimte voor (burger) initiatieven en innovatie op het terrein van duurzaamheid.
- Kansen voor Smart mobility. Er zullen nieuwe vervoersconcepten voor het Openbaar Vervoer moeten komen om op een slimme wijze de bereikbaarheid van dunbevolkte gebieden met de beschikbare middelen op peil te houden. Mogelijk biedt deze nieuwe kijk op het openbaar vervoer ook kansen voor andere gebieden.
- Veilige wegen. De verkeersveiligheid heeft hoge prioriteit. Hoewel de provincie gaat over de provinciale (water)wegen, wordt de veiligheid integraler bekeken. Waar problemen optreden, zal met de betrokkenen naar oplossingen worden gekeken.
- Fietsinfra - voor het woon/werkverkeer, bereikbaarheid in de steden en de toeristische aantrekkingskracht van de provincie zal het netwerk van fietsverbindingen moeten worden uitgebreid. Daarbij is het ook goed te anticiperen over het toenemend aantal mensen dat overstapt van de auto op de (elektrische) fiets. Het gebruik van elektrische fietsen vraagt meer oplaadvoorzieningen en heeft effecten op de verschillen in snelheid.

- Railterminal Gelderland in Overbetuwe. In de afgelopen periode heeft de VVD er mede voor gezorgd dat de railterminal gaat komen. De railterminal is een wezenlijke aanjager voor de economie en werkgelegenheid van Gelderland. In de komende periode dient de railterminal te worden gerealiseerd en ingebruikgenomen te worden. Op deze wijze kunnen we in Gelderland optimaal gebruikmaken van de spoorverbinding tussen Rotterdam en Oost- en Zuid- Europa. De goederenoverslag over spoor is een goede aanvulling voor de overslag over water en geeft de logistieke sector in Gelderland een sterke impuls. De ervaringen in Overbetuwe kunnen we gebruiken bij de realisatie van een Railterminal Barneveld.
- Stimuleren van multimodaal goederenvervoer. De unieke logistieke corridor in Gelderland maakt het mogelijk om een optimale inzet van vervoer tussen Rotterdam en Duitsland via weg, rail en water te realiseren. Dit moet de komende jaren met het bedrijfsleven verder worden vormgegeven.
- Railknooppunt Arnhem-Oost. Om het treinverkeer met Duitsland en de Achterhoek uit te kunnen breiden is het noodzakelijk dat het railknooppunt Arnhem Oost wordt aangepakt. Er moet met spoed een niet-gelijkvloerse kruising komen.
- Noodzakelijk verbetering van het hoofdspoorwegnet, met als oogmerk intensivering en verhoging van de snelheden van het (personen-) treinverkeer wordt ondersteund. Gelet het (inter)nationale belang hiervan dienen de lasten en bijbehorende aanbestedingsrisico's die dit met zich mee brengt zoals de vervangen van overwegen door tunnels (bijvoorbeeld Wolfheze) of viaducten primair gedragen door de rijksoverheid en in het verlengde daarvan de infrastructuurbeheerder Prorail.
- Investeren in Zero-emissie. De VVD wil het gebruik van elektriciteit en waterstof stimuleren zodat het gebruik van fossiele brandstof kan worden teruggedrongen, zowel in het OV, het goederentransport en vervoer van particulieren. Er moet daarom regie komen op de realisatie van een provincie-dekkende infrastructuur van H2-vulpunten en elektrische laadpalen. De provincie wil met gerichte investeringen een belangrijke impuls aan deze ontwikkelingen geven.

> Overheidsbestuur

“met visie en slagvaardig”

Bestuursstijl: ondernemende overheid

De provincie staat de komende periode voor grote opgaven: 1. de energietransitie; 2. het versterken van de Gelderse economie en 3. wonen en leefbaarheid in de provincie. Deze opgaven vragen om een aangepaste bestuursstijl: waar nodig regisseren, faciliteren en/of sturen.

Dat vraagt om visie, verbinden, koers houden en stappen durven zetten. Indien nodig hoort het erbij om risico's te nemen. Echter, wel transparant en ingegeven door het doel dat de provincie wil bereiken.

De gewenste bestuursstijl vraagt om visie en verbinden van en met betrokkenen. Draagvlak in de samenleving is hierbij essentieel.

Minder en duidelijke regels

De bewoners en ondernemers begrijpen dat we in Nederland regels nodig hebben maar dan wel graag zo min mogelijk en de sancties moeten duidelijk zijn. Minder en duidelijke regels betekent ook effectievere en efficiënte handhaving.

Het valt niet te begrijpen dat de één wel wordt aangesproken op het niet-naleven van de regels en een ander niet. Bij minder en duidelijke regels hoort ook dat de provincie er op let dat haar beslissingen snel worden genomen (zoals vergunningen en subsidies).

Veiligheid, sterk bestuur en weerbare overheid

De VVD gaat uit van sterk overheidsbestuur op elk niveau: landelijk, provinciaal en gemeentelijk. De bestuursstijl van de provincie past bij wat de provincie wil bereiken. Dit verwachten we ook van gemeenten in Gelderland (programma Sterk bestuur). De provincie houdt onder meer toezicht op gemeenten en waterschappen. Die taak wordt natuurlijk serieus opgepakt. Waar gewenst en nodig denkt de provincie vanuit het perspectief van “sterk bestuur” graag mee.

Een belangrijk probleem is veiligheid. Formeel heeft de provincie geen rol: daarvoor zijn politie, burgemeester en het Openbaar Ministerie aangewezen. Maar wat te doen bij ondermijnende criminaliteit, die in de provincie voorkomt? Steeds vaker zien we drugsafvaldumpingen in de natuur en worden drugslaboratoria en hennepkwekerijen aangetroffen. De VVD in Gelderland heeft hier een helder standpunt over: de ondermijnende criminaliteit moet actief en voortvarend worden aangepakt.

Daar waar de provincie een regisserende en/of faciliterende rol kan vervullen opdat “de overheid” doortastend kan optreden tegen ieder, die betrokken is bij de ondermijnende criminaliteit, moet dat worden gedaan. De VVD vindt dat de huidige aanpak effectiever en actiever kan. Dit betreft onder meer door uitbreiding van de handhavingscapaciteit en de informatie-uitwisseling tussen de relevante (overheids)organisaties. Ook is een nauwe(re) relatie tussen handhaving, het verstrekken van vergunningen en de omgevingsdiensten zinvol.

Een ander aspect van de veiligheid is de relatie met de veiligheidsregio's en het voorkomen dat er zorgen ontstaan over aanrijtijden van brandweer en ambulances.

De waterschappen zijn belangrijk voor de kwaliteit van het (drink)water en het beheer van de vaarwegen. Deze vaarwegen bieden grote logistieke en economische kansen van Gelderland door het optimaliseren van de bereikbaarheid. Waterveiligheid en het anticiperen op effecten van de klimaatverandering zijn belangrijke opgaven. Dit vraagt goede samenwerking met de waterschappen.

Streng toezicht op productie en gebruik van schadelijke bestrijdingsmiddelen blijft noodzakelijk om de voedselketen niet in gevaar te brengen (voedselveiligheid).

Digitalisering

De provincie beschikt over veel gegevens. Met big data-analyses kunnen toekomstige ontwikkelingen beter worden voorspeld. Dat kan voor ontwikkelingen op het terrein van mobiliteit en energietransitie bijzonder zinvol zijn.

Dit biedt ook een kans om met de universiteiten, hogescholen en bedrijven, maar ook innovatieve startups, na te denken over het gebruik van big data. Ook de provincie moet innoveren door slimmer om te gaan met beschikbare gegevens. Uiteraard wordt hierbij de privacy van onze inwoners en bedrijven geborgd.

Integriteit

Vertrouwen is de basis voor goed bestuur. De VVD staat voor een betrouwbare en integere overheid. Iedereen die binnen of namens de VVD een functie vervult, doet dit op een integere wijze.

> Financiën

“doelmatig besteden, nu en voor de toekomst”

Financiën

De VVD vindt dat de financiën van de provincie op orde moeten zijn. We gaan uit van doelmatigheid van de bestedingen en, waar mogelijk, het verlagen van de lasten voor de mensen en ondernemers (provinciale deel van de motorrijtuigenbelasting en leges voor vergunningen).

In de afgelopen periode heeft de VVD zich sterk gemaakt voor een nieuw financieel instrument: het creëren van een langjarige investeringsimpuls op specifieke beleidsterreinen. In de komende 12 jaar is een fors bedrag voor investeringen beschikbaar. Dit instrument wordt ingezet voor twee grote opgaven van de provincie: 1. de mobiliteit en infrastructuur in het kader van de bereikbaarheid en 2. het klimaatvraagstuk en de energietransitie in het kader van het Gelderse Klimaatinitiatief.

De VVD wil met dit instrument langjarig investeren in de toekomst van Gelderland. We zullen zorgvuldig de financiën aan nuttige maatschappelijke doelen besteden. Het provinciaal vermogen is geen doel op zich. Voor goede plannen, in het bijzonder van onze Gelderse gemeenten, die bijdragen aan de provinciale kerntaken, is er geld.

› Leven, wonen en recreëren in Gelderland

“Gelderse streken worden nog mooier”

Bouwen, bouwen, bouwen

De VVD zet vanwege de grote vraag van mensen en bedrijven in de komende periode in op 100.000 nieuwe woningen. Daarbij gaan we uit van “bouwen naar behoefte” i.p.v. planmatig te bepalen waar er nieuwe woningen dienen te worden gerealiseerd.

We vertrouwen op het gezonde verstand van de bewoners: door de vraag te volgen spelen we beter in op de behoeften. We willen gemeenten vrijheid geven om 100.000 woningen te realiseren. Hiervoor maken we afspraken, zodat er meer betaalbare woningen voor starters/jonge gezinnen, senioren en het midden-segment moeten komen. De achterhaalde systematiek van woningcontingenten laten we los. Bij nieuwbouwplannen moet aandacht zijn voor de vraag van de mensen naar woonkwaliteit en het duurzaam (ver)bouwen. Het transformeren van de huidige woningvoorraad is belangrijk.

(Grote) steden en landelijk gebied

Gelderland kent een aantal grote steden en gemeenten, vele middelgrote en kleine steden en gemeenten alsmede dorpen, kleine kernen en het landelijke gebied. Allen kennen hun eigen kracht en problematiek. Tezamen maken ze Gelderland sterk. De VVD vindt dat de kracht van Gelderland zit in de diversiteit en dat we hier met visie om moeten gaan:

- De centrumgemeenten moeten we versterken waar het gaat om de centrumfunctie. Zeker wanneer dit de regio-overstijgende economische bedrijvigheid en culturele of sport landelijk erkende topvoorzieningen betreffen. De bereikbaarheid van en naar deze gemeenten is cruciaal. Daarbij gaan we uit van wegvervoer en openbaar vervoer. Dit geldt met name voor Arnhem, Nijmegen, Apeldoorn en Ede/Wageningen.
- Het landelijk gebied kent haar eigen sterke punten. Voor de toekomst zijn de economische functie, bereikbaarheid en leefbaarheid van groot belang. Dat kan inhouden het versterken van voorzieningen t.b.v. het toerisme (Veluwe, Rivierengebied), maar ook het bewerkstelligen dat er voldoende opleidingsfaciliteiten en OV-voorzieningen zijn om jongeren een perspectief in de regio te bieden, zoals in de maakindustrie (Achterhoek, Veluwe) en logistiek (Rivierenland). Voor ouderen is de zorgfunctie van belang. Voor beiden sectoren geldt dat met het provinciale onderwijs- en arbeidsmarktbeleid een bijdrage kan worden geleverd om de vitaliteit van het landelijk gebied te vergroten.
- De middelgrote en kleine gemeenten zijn het “cement” van de provincie. Zeker wanneer er voldoende bedrijvigheid is om te floreren en wanneer ze aantrekkelijk zijn om er te wonen en te werken. Een goed winkelaanbod, voldoende ruimte op de bedrijventerreinen en kantoorlocaties zijn van belang om als gemeente te kunnen functioneren.
- Voor het wonen en de leefbaarheid van dorpen is het essentieel dat er zo veel mogelijk voorzieningen winkels en basisscholen kunnen blijven. De provincie kan hieraan een bijdrage leveren met het bieden van ruimte om woningen te bouwen, ontwikkelen van werkgelegenheid en verbeteren van de bereikbaarheid.

De afgelopen periode heeft de provincie zo veel mogelijk de ontwikkelingen per regio benaderd (“gebiedsopgaven”). Zo werden de ontwikkelingen op de Veluwe als één geheel gezien i.p.v. het per gemeente te bekijken. De VVD ziet dat deze aanpak effectief is geweest. Voortzetting van deze aanpak lijkt logisch. Het is ook belangrijk dat we per Gelderse regio succesvol keuze hebben gemaakt voor de specifieke maatschappelijke kracht van zo'n regio.

Omgevingswet en omgevingsvisie

De nieuwe Omgevingswet kan van grote invloed zijn op de wijze waarop veranderingen in de ruimtelijke ordening moet worden omgegaan. De provincie en gemeenten krijgen meer te zeggen.

Voor de VVD staat voorop dat de impact van de wet- en regelgeving er niet toe mag leiden dat de Gelderse economie onder druk komt te staan. Voor bovengemeentelijke afwegingen blijft de kaderstellende rol van de provincie belangrijk.

Cultuur

Gelderland is rijk aan een groot aantal culturele instellingen. Daar zijn instellingen bij op topniveau (Het Gelders Orkest, dansgezelschap Introdans, theaterinstelling Oostpool, Kröller Müllermuseum, Nederlands JeugdOrkest etc.), maar ook evenementen die soms nationale allure bezitten (zoals Zwarte Cross, Vierdaagse Nijmegen, Free Your Mind dancefestival, Fruitcorso en Appelpop) of die bij liefhebbers toonaangevend zijn zoals het Nederlandse Bakkerijmuseum in Hattem of het Nederlandse Tegelmuseum in Otterlo.

We moeten jongeren en ouderen blijven boeien met wat Gelderland te bieden heeft. De culturele bijdragen van de Radboud Universiteit en Omroep Gelderland kunnen binnen een educatieve en recreatieve functie de regionale identiteit versterken. Voor de VVD is dit veelkleurige culturele palet belangrijk om te behouden.

Deze culturele voorzieningen zijn ook van belangrijk voor het kunnen bieden van een aantrekkelijk woon- en werkomgeving voor de Gelderlanders en bedrijven. Instellingen als het HGO, Introdans en NJO zijn vaste waarden geworden en dienen dat te blijven. Voor ondernemers blijken deze voorzieningen vaak medebepalend te zijn om te kiezen om zich in Gelderland te vestigen.

Cultureel erfgoed

Gelderland is rijk aan historische monumenten. Kastelen, kerken en molens bepalen in belangrijke mate het landschap en de streekidentiteit. Daarnaast zijn zij van groot belang voor het toerisme. De VVD vindt het daarom belangrijk dat onze monumenten goed onderhouden zijn. We gaan daarom door met de onderhoudsregelingen en restauraties.

Hoge bomen in de directe omgeving van een molen vangen veel wind. Hierdoor kunnen molens niet goed meer draaien. De molens slijten hierdoor sneller waardoor dure restauraties eerder nodig zijn. De VVD wil daarom dat molenbiotopen zoveel mogelijk hersteld worden. De provincie werkt hierin samen met eigenaren en gemeenten.

Langs de meeste westelijke grens ligt het Gelderse gedeelte van de Hollandse Waterlinie. De vele beeldbepalende militaire monumenten kennen dure restauratie/renovaties. De provincie heeft met het rijk hierin fors geïnvesteerd. Het is belangrijk dat deze instellingen kostendekkend functioneren.

Erfgoedmusea en het Gelders Archief zijn belangrijke instellingen om niet alleen het erfgoed te beheren, vooral juist zichtbaar en voor jeugd toegankelijk te maken. Het Openluchtmuseum, Paleis het Loo en Museum Sjoel zijn mooie voorbeelden van wat Gelderland te bieden heeft.

Sport

De VVD vindt het steunen van sport in de provincie cruciaal. Daarbij richten we ons op twee speerpunten: de breedtesport, talentontwikkeling en spraakmakende evenementen. Deze speerpunten moeten elkaar versterken.

Voor zover mogelijk is een goede spreiding over de provincie een uitgangspunt. Maar soms is dat door de bestaande zeer geschikte locaties en vereiste voorzieningen niet mogelijk. De evenementen zorgen voor een economische spin-off voor de regio of provincie.

Met Papendal beschikt de provincie over een unieke locatie waar (top)sporters zich optimaal kunnen trainen en voorbereiden op het leveren van topprestaties. Op Papendal wordt ook met de Wageningen Universiteit en Radboud Universiteit wetenschappelijk onderzoek verricht naar voeding en gezondheid. Hier kan de provincie een ondersteunende rol vervullen. Daarnaast zijn locaties als Omnisport in Apeldoorn en de skeelerbaan in Heerde ook plaatsen voor topprestaties.

Recreatie

“Gelderland levert je mooie streken” is het motto van de campagne van de provincie Gelderland. De provincie is aantrekkelijk voor Gelderlanders en toeristen om te recreëren. Het aanleggen van een uitgebreid net van ruiterpaden, fietspaden en wandelpaden is bedoeld om in te spelen op wensen van bewoners en toeristen. Tevens speelt dit in op een gezonde manier van bewegen.

We zijn blij met toeristen die de provincie willen verkennen en hier één of meerdere dagen verblijven. We willen een gastvrije provincie zijn waar het fijn is te vertoeven. Voor de VVD houdt dat in dat ondernemers in de recreatieve sector hun gasten zo goed mogelijk moeten kunnen faciliteren. Gemeenten vervullen hier een belangrijke rol.

De “Veluwe op 1” is één van de uitgangspunten van het beleid van de provincie. De Veluwe is door de uitgestrektheid en kwaliteit aan natuurgebieden zoals de Nationale Parken De Hoge Veluwe en de Veluwezoom uniek in Nederland. De recreatieve kracht willen we versterken.

Vliegveld Lelystad

Het verplaatsen van vliegverkeer naar toeristische gebieden van Schiphol naar Lelystad biedt economische kansen voor Flevoland, Harderwijk en omgeving, maar het geeft ook veel onrust bij bewoners i.v.m. mogelijke overlast. Deze zorgen van bewoners neemt de VVD serieus.

Eventuele openstelling van het vliegveld kan alleen geschieden door de overlast van bewoners zo veel mogelijk te beperken. Er zal mogelijk druk op “Den Haag” nodig zijn om vliegtuigen geen onnodige overlast te laten geven.

Herdenken en vieren

De liberale kernwaarden vrijheid, gelijkwaardigheid en verdraagzaamheid krijgen extra betekenis in het perspectief van het verleden en de toekomst. Gelderland kent een groot aantal plaatsen, die relevant zijn geweest in WOII. Om jongeren het belang van het vieren van vrede goed te kunnen duiden, spelen deze plaatsen een prominente rol.

De bewustwording dat vrijheid en gelijkwaardigheid geen natuurlijk gegevens zijn, geeft ook aanleiding om ook bijdragen te leveren in internationaal verband aan educatieprojecten waarbij het vieren van vrede een Gelderse betrokkenheid kent. Het op educatie gerichte samenwerkingsverband met de Poolse provincie Lubelski over het kamp in Sobibor moet daarom worden gecontinueerd.

› Toekomst voor de Gelderse regio's

“de VVD heeft veel te bieden”

Regio Arnhem-Nijmegen

De VVD wil dat de grote Gelderse steden in de regio Arnhem-Nijmegen veel prioriteit geven aan het vervullen van vacatures en het tegengaan van werkloosheid, de economische ontwikkeling en de bereikbaarheid van de steden.

Voor de economische ontwikkeling is snelle realisatie van de doortrekking van de A15 van groot belang (met snelle en veilige verbinding naar de A12 in de Liemers). De ICE is belangrijk voor de verbinding met Düsseldorf. De aanwezigheid van universiteiten en hogescholen is een belangrijke stimulans voor de innovatie. De energietransitie biedt grote kansen voor de aanwezige (inter)nationaal actieve energiesector. De culturele en sportvoorzieningen versterken de aantrekkelijkheid van de regio en van Gelderland.

Regio Rivierenland en Betuwe

De oriëntatie van Rivierenland voor de werkgelegenheid en het onderwijs is mede op Utrecht en Noord-Brabant gericht. Daarbij zijn goede treinverbindingen voor scholieren en studenten uit deze regio een noodzaak.

Voor het Rivierenland, de Betuwe en de Gelderse Vallei is capaciteitsuitbreiding en renovatie van de Rijnbrug bij Rhenen daarom noodzakelijk. Ook moet de vlotte en veilige doorstroming van de A15 (de verbinding met de Randstad en het oosten van Nederland) verbeterd worden. De verwachtingen voor de logistieke sector zijn hoog gespannen. De economische ontwikkelingen voor o.a. de logistiek en de fruitdelta zijn voor dit gebied heel belangrijk om te blijven ondersteunen.

Regio Achterhoek

De vitaliteit van de economie van de Achterhoek met een aantrekkelijk woonaanbod voor jongeren en jonge gezinnen moet de komende periode het beeld van de regio versterken. Daarbij helpt het wanneer de verbindingen op orde zijn: verbreding N18 tot A18 en een optimalisering van het gebruik van spoorlijn Arnhem-Winterswijk.

Met de aanwezige maakindustrie en onderwijsinstellingen moet worden bekeken hoe (meer) jongeren kansen krijgen en in de regio blijven wonen en werken. De grensoverschrijdende problematiek krijgt nadrukkelijk aandacht. Ouderen moeten in de regio kunnen blijven wonen.

Regio Stedendriehoek (Cleantech-regio)

De Stedendriehoek is als cleantech-regio een mooi voorbeeld van provincie-overstijgende samenwerking. In het licht van de ontwikkeling naar een circulaire economie zijn er (inter)nationale kansen voor de cleantech-bedrijven.

Hiervoor zijn investeringen in (technisch) onderwijs en verbindingen met kennisinstellingen in Oost-Nederland nodig. Voor de Stedendriehoek is de uitbouw van de A1 en goede aansluiting van de A1 met de steden belangrijk. Voor verbetering van de verbinding Apeldoorn-Dieren (N786) moet een oplossing gezocht worden. Ten behoeve van het vervoer over water wordt in overleg met de provincie Overijssel het Twentekanaal verruimd.

De Veluwe

De Veluwe is nationaal een gewaardeerd recreatie- en natuurgebied. Wonen, ondernemen en recreatie staan voorop. Overlast voor verkeer en inwoners door wild moet worden aangepakt.

Voor de bereikbaarheid moet de A28 worden verbreed met een extra rijstrook en dient de spoorverbinding van Harderwijk met de Randstad beter geregeld te worden (b.v. Harderwijk wordt een intercitystation of krijgt een kwartiersverbinding met Amersfoort). Ook moet er een snelle rechtstreekse verbinding in het openbaar vervoer komen tussen Apeldoorn en de regio Arnhem-Nijmegen.

Gelderse Vallei/Regio Food Valley

De VVD wil dat de gemeenten in de Gelderse Vallei veel prioriteit geven aan de economische ontwikkeling, de innovatieve mogelijkheden van de Food en Health Valley en de bereikbaarheid van de steden (bedrijven, onderwijs).

De verbinding A1/A30 is heel belangrijk voor de bereikbaarheid van de Gelderse Vallei. De provincie Gelderland zal zich blijven inzetten om Food Valley nog sterker te positioneren als internationale topregio op het gebied van kennis en innovatie rond agrofood. Het belang daarvan voor de provincie Gelderland is groot want de agrofood is de sector waarin Nederland mondiaal het meest voorop loopt. Gelderland kan zich daarmee ook internationaal profileren als vestigingslocatie voor bedrijven. Het beoogde World Food Center kan aan de profilering van Foodvalley een impuls geven.

> Liberale waarden

“het is goed wonen en werken in een liberaal Gelderland”

Liberale waarden

Voor de VVD staan vijf liberale waarden centraal: vrijheid, verantwoordelijkheid, verdraagzaamheid, sociale rechtvaardigheid en gelijkwaardigheid van mensen. Deze liberale waarden zijn niet alleen uitgangspunt voor de VVD. Ze inspireren ons om de Gelderse samenleving nog vitaler te maken.

Vrijheid, gelijkwaardigheid en verdraagzaamheid zijn cruciaal om alle Gelderlanders, jong en oud, de ruimte te bieden goed te kunnen leven en zich te ontplooiën in de provincie. Vrijheid kan niet zonder verantwoordelijkheid, verdraagzaamheid, sociale rechtvaardigheid en gelijkwaardigheid.

De provinciale overheid is er dus niet voor zichzelf, maar staat ten dienste van de gehele Gelderse samenleving. Idealiter zijn de liberale waarden zo veel mogelijk herkenbaar in het beleid en het handelen van de provincie. Het is aan de kiezer om Gelderland nog liberaler te maken door een stem op de VVD!

